

danne tilfælde anses for mest hensigtsmæssigt, at den pågældende ressortmyndighed har mulighed for at modsætte sig, at der meddeles dispensation.

- 2) når en arkivenhed indeholder materiale som nævnt i § 22, stk. 1, nr. 2 samt nr. 3 – 5.

§ 22, stk. 1, nr. 2, omhandler materiale, der er omfattet af lov om offentlige myndigheders registre, jf. bemærkninger til stk. 3.

For arkivenheder, der omfatter sager inden for strafferetsplejen, myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager m.v. samt materiale, der tilvejebringes som grundlag for Danmarks Statistiks udarbejdelse af offentlig statistik, kræves ligeledes ressortmyndighedens samtykke ved meddelelse af dispensation. Bestemmelsen svarer til den nugældende praksis.

- 3) Ressortmyndighedens samtykke kræves ligeledes, hvor arkivalier er afleveret inden 30 års fristens udløb, for så vidt arkivalierne indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i § 21. Den generelle 30 års tilgængelighedsfrist vil i langt de fleste tilfælde yde en tilstrækkelig beskyttelse, jf. bemærkninger til § 21. For sager, der er yngre end 30 år, kan beskyttelseshensynerne imidlertid gøre sig gældende med større vægt, alt efter materialets karakter og alder.

For så vidt angår afgørelser om afslag, der træffes fordi ressortmyndigheden ikke finder at kunne meddele samtykke, har det bl. a. på grundlag af de foreliggende høringssvar været overvejende, om der skal etableres en særlig ankeinstans, der tager stilling til ressortmyndighedens afgørelse i det konkrete tilfælde.

Lovudkastets regler om tilgængelighed bygger på de samme principper, som er indeholdt i lov om offentlighed i forvaltningen og i forvaltningsloven. Afgørelser om indsigt i h.t. de to love træffes i sidste instans af den pågældende minister.

Det bemærkes, at spørgsmålet om oprettelse af ankenævn blev taget under overvejelse i offentlighedskommissionen af 1956 og senere i offentlighedsudvalget af 1973. I begge tilfælde kunne flertallet ikke anbefale oprettelse af et sådant nævn, idet man henholdt sig til en udtalelse fra Justitsministeriet af 14. november 1960, der konkluderede, at »ordningen indebærer, at nævnet bliver til en administrativ klageinstans i forhold til ministrenes afgørelser; dette forekommer vanskeligt foreneligt med det ministerielle system og dermed med ministrenes statsretlige stilling«.

Lovforslaget indeholder på dette grundlag ikke forslag om etablering af en særlig ankeinstans for så vidt angår afgørelser om arkivadgang.

Til stk. 3

Som det er tilfældet efter den gældende retstilstand, fastsætter bestemmelsen, at Registertilsynets udtrykkelige samtykke skal foreligge, forinden der kan meddeles tilladelse til at benytte et edb-register, der er afleveret til Rigsarkivet, og som er omfattet af lov om offentlige myndigheders registre.

Til stk. 4

Nærmere regler vedrørende tilgængelighed for arkivalier, der ikke er umiddelbart tilgængelige, samt om brugen af de oplysninger, der gives adgang til, fastsættes af kulturministeren.

Det bemærkes, at der ved meddelelse af dispensationer fra de gældende tilgængelighedsfrister også i den nuværende praksis fastsættes vilkår for brugen af de oplysninger, der findes i det materiale, der er omfattet af en dispensation, herunder bl.a. om anonymisering af personoplysninger m.v.

Til § 25

Bestemmelsen pålægger den, der får tilladelse til at benytte ikke almindelig tilgængelige arkivalier, tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, der måtte findes i arkivalierne. Denne bestemmelse er ny i arkivlovssammenhæng og må som nævnt antages at ville bane vej for en smidigere behandling af ansøgninger om adgang til ikke almindelig tilgængelige arkivalier.

Siden 1987 er der i en række tilfælde blevet pålagt forskere og andre, der har ønsket at anvende ikke almindelig tilgængeligt arkivmateriale, tavshedspligt i henhold til forvaltningslovens § 27, stk. 3, med hensyn til oplysninger af fortrolig karakter, der måtte findes i det benyttede materiale.

Det er i den offentlige debat hævdet, at tavshedspligtspålægget vil lægge hindringer i vejen for den forskningsmæssige udnyttelse af arkivalier. Praksis har imidlertid vist, at dette ikke er tilfældet.

Til § 26

Adgang til at benytte kommunale arkivalier, der ikke er afleveret til statens arkiver, er ikke reguleret ved særlig lov eller på anden måde. I praksis er spørgsmålet om arkivadgang i en række kommuner blevet behandlet som aktindsigtssager efter reglerne i offentlighedsloven. Under hensyn til de interesser, der fra forskerside er påpeget vedrørende adgang til at udnytte de oplysninger, der findes i den kommunale forvaltnings arkiver, findes det hensigtsmæssigt, at kulturministeren kan fastsætte regler for tilgængelighed vedrørende sådanne arkivalier, der er afleve-